

SYLABUS W SZKOLE DOKTORSKIEJ NA UPJPII

I. Dane wypełniane przez jednostkę prowadzącą studia na podstawie zatwierdzonych planów studiów

Jednostka prowadząca: Szkoła Doktorska na Uniwersytecie Papieskim Jana Pawła II w Krakowie

Dyscyplina:

Nazwa przedmiotu w j. polskim (Nazwa w j. angielskim)* – ew. forma zajęć

Psychologia i średniowiecze

***Nazwa szczegółowa przedmiotu w j. polskim (Nazwa w j. angielskim)**

dla przedmiotów obieralnych

Kod przedmiotu pozostawić puste

Język polski

Typ przedmiotu fakultatywny z dyscypliny historia dla innych dyscyplin

przedmiot kształcenia ogólnego, podstawowy, itd.

Przedmiot obieralny (tak/~~nie~~)

szczegółowy przedmiot podlegający wyborowi przez doktoranta w ramach przedmiotu np. „Seminarium z teologii fundamentalnej” w ramach przedmiotu „Seminarium”

Rok studiów II, semestr IV

Wymiar 30, wykład

Punkty ECTS 1

Forma zaliczenia zo

Prowadzący o. dr hab. Tomasz Gałuszka OP, prof. UPJPII

Koordinator sylabusa

II. Dane wypełniane przez koordynatora sylabusa (prezentowane również na stronie internetowej UPJPII)

Wymagania wstępne:

Podstawowa wiedza z zakresu historii powszechnej średniowiecza

Cele:

Celem wykładu będzie z jednej strony przybliżenie średniowiecznej psychologii, a z drugiej jej egzemplifikacja.

Treści kształcenia:

Od kilku lat nauki humanistyczne, w tym również historia, uważnie przyglądają się nie tylko twórczości człowieka, ale starają się również zrozumieć samego twórcę jego mentalność, czyli świat wartości oraz zachowania społeczne i indywidualne. Odkrycie świata "zmysłów i myśli" człowieka średniowiecznego pozwala w nowy sposób zrozumieć i poprawnie zinterpretować zarówno punktowe wydarzenia, jak i procesy historyczne w kontekście długiego trwania. Głównymi tekstami, wokół których zostanie zbudowany wykład będą: traktat Arystotelesa *De anima*; XIII-wieczne komentarze do tego dzieła; najważniejsze późnośredniowieczne wypowiedzi i teorie nt. psychologii człowieka. Tym, co charakteryzuje średniowieczną, a zwłaszcza tomistyczną psychologię to wyraźnie holistyczne podejście do człowieka.

Tematy poszczególnych wykładów:

- 1) Główne "filary" mentalności człowieka w średniowieczu
- 2) Traktat *De Anima* i jego komentarze w kulturze średniowiecznej i systemie edukacji
- 3) Antropologia i główne średniowieczne definicje człowieka

- 4) Struktura, budowa, funkcje i dysfunkcje zmysłów zewnętrznych: wzrok i słuch
- 5) Struktura, budowa, funkcje i dysfunkcje zmysłów zewnętrznych: węch, smak, dotyk
- 6) Struktura, budowa, funkcje i dysfunkcje zmysłów wewnętrznych: mózg
- 7) Struktura, budowa, funkcje i dysfunkcje zmysłów wewnętrznych: wyobraźnia
- 8) Struktura, budowa, funkcje i dysfunkcje zmysłów wewnętrznych: instynkt, zmysł wspólny, pamięć
- 9) Wychowanie wyobraźni i techniki memoryzacyjne
- 10) Choroby psychiczne i jej średniowieczne interpretacje
- 11) Umysł: intelekt oraz procesy rozumienia
- 12) Umysł: wola oraz pragnienia ciała, pragnienia intelektualne *ut natura* i pragnienia intelektualne *neut ratio*
- 13) "Logoterapia" wg Tomasza z Akwinu
- 14) Problem depresji wg Tomasza z Akwinu
- 15) Średniowieczne terapie w kontekście najważniejszych, współczesnych szkół psychologii człowieka

Efekty uczenia się:

WIEDZA – w wyniku przeprowadzonych zajęć doktorant: wymienia średniowieczne definicje człowieka, charakteryzuje zmysły wewnętrzne i zewnętrzne człowieka, identyfikuje działania poszczególnych zmysłów, rozróżnia zmysły wewnętrzne od zewnętrznych.

UMIEJĘTNOŚCI – w wyniku przeprowadzonych zajęć doktorant: formułuje definicje człowieka w świetle antropologii średniowiecznej, posługuje się pojęciami zmysły zewnętrzne, zmysły wewnętrzne, interpretuje pojęcie choroby psychicznej w średniowieczu oraz analizuje jej średniowieczne interpretacje.

KOMPETENCJE SPOŁECZNE (POSTAWY) – w wyniku przeprowadzonych zajęć doktorant nabeździe następujące postawy: ma świadomość złożoności ludzkiej mentalności oraz zmysłów wewnętrznych i zewnętrznych człowieka. Doktorant ma lepsze zrozumienie wielu procesów historycznych jakie miały miejsce w przeszłości.

Metody i narzędzia dydaktyczne:

Wykład; prezentacje multimedialne; analiza tekstów źródłowych.

Sposoby sprawdzania i warunki zaliczenia:

Obecność oraz napisanie eseju na wybrany temat, związany z problematyką wykładu

Lektury podstawowe:

Arystoteles, *O duszy*, Warszawa 1972

Tomasz z Akwinu, *Komentarz do "O duszy" Arystotelesa*, przekł., wstęp i przyp. M. Beściak, Kęty 2018

Lektury uzupełniające:

Y.N. Karandashev, *Traktat "O duszy". Rozwój czy pochodzenie ?*, "Horyzonty Psychologii", t. 2 (2012), s. 57-73.

S. Knuuttila, *Emotions in ancient and medieval philosophy*, Oxford 2006

R. E. Brennan, *General psychology: an interpretation of the science of mind based on Thomas Aquinas*, 1937, wyd. Macmillan.

R. E. Brennan, *History of psychology from the standpoint of a Thomist*, 1945, wyd. Macmillan.

R. E. Brennan, *The Image of His Maker: A Study of the Nature of Man*, Cork 1948.

The Ontology, Psychology and Axiology of Habits (Habitus) in Medieval Philosophy, ed. N. Faucher, M. Roques, (series: Historical-Analytical Studies on Nature, Mind and Action book series, volume 7), 2018.

Uwagi:

III. Dane wypełniane przez koordynatora sylabusu (tylko do dokumentacji)

Obciążenie DOKTORANTA pracą:

(całkowity nakład pracy doktoranta potrzebny do osiągnięcia efektów w godzinach oraz punktach ECTS (1 pkt ECTS odpowiada 25–30 godzin pracy doktoranta z udziałem nauczyciela oraz bez udziału nauczyciela))

Forma aktywności doktoranta

Średnia liczba godzin pracy doktoranta

Godziny kontaktowe wynikające z planu

30 godzin

Pozostałe godziny kontaktowe

1 godzin

Praca własna doktoranta

5 godzin

Razem

36 godzin

Podpis koordynatora sylabusu **o. dr hab. Tomasz Gałuszka OP, prof. UPJPII**

Podpis prowadzącego **o. dr hab. Tomasz Gałuszka OP, prof. UPJPII**